

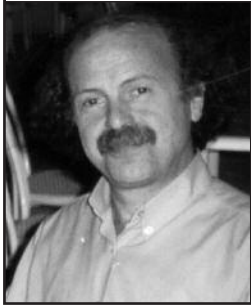
Πρόλογος

Το ελληνικό υπέδαφος είναι πλούσιο με ορυκτά, που όμως η χώρα δεν μπόρεσε κατά το 19ο αι. να τα αξιοποιήσει. Μερικά ορυκτά περιέχουν σημαντικά μέταλλα σε αναλογία, που συμφέρει οικονομικά η εκμετάλλευσή τους. Στην παρούσα εργασία θα αναφερθούμε στα σιδηρονικελιούχα μεταλλεύματα, που αφθονούν στην περιοχή της Λοκρίδας, από τα οποία παράγεται το νικέλιο.

Οι προσπάθειες που έγιναν τόσο για τον εντοπισμό, αλλά και την απόκτηση τεχνολογίας, ώστε από το μετάλλευμα, με τη λειτουργία του εργοστασίου ΛΑΡΚΟ, να παραχθεί το νικέλιο, θα δοθούν με ιστορική συνέχεια, αλλά με όσο γίνεται συνοπτικό και κατανοητό τρόπο.

Ο ορυκτός πλούτος της Λοκρίδας

Μεταλλεύματα νικελίου στην

Γράφει ο
Κωνσταντίνος Αθαν. Μπαλωμένος
φυσικός

1. Το νικέλιο

Είναι σημαντικό μέταλλο¹ με πολλές εφαρμογές. Υπάρχει μόνο σε ορυκτά μεταλλεύματα, κυρίως ενωμένο με το σίδηρο (σιδηρονικέλιο) σε αναλογία 20-40 % σε νικέλιο. Στην Ελλάδα σημαντικά κοιτάσματα² υπάρχουν στη Φθιώτιδα (περιοχή Λοκρίδας), Βοιωτία, Εύβοια και Καστοριά.

Νομίσματα από νικέλιο της ΕΣΣΔ (ρούβλια) (δεκαετία '80)

Το νικέλιο και τα κράματά του είναι πολύτιμα για την αντοχή, ελαστικότητα, καλή θερμική και ηλεκτρική αγωγιμότητα, αντοχή στη διάβρωση, μαγνητικές ιδιότητες και ως καταλύτης³. Χρησιμοποιείται κυρίως για παραγωγή ανοξείδωτου χάλυβα, σε άλλα κράματα, σε επιμετάλλωση, χύτευση μετάλλων και σε συσσωρευτές.

2. Μεταλλευτικές προσπάθειες στη Στερεά Ελλάδα κατά το Μεσοπόλεμο

Στη διάρκεια του πρώτου τετάρτου του 20ού αι. (1900-1925), οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις ασχολήθηκαν περισσότερο με την εξόρυξη και τη διάθεση φυσικών μεταλλευμάτων, παρά με την εκκαμίνευση και τον εμπλουτισμό τους. Έτσι, οι πρώτες ύλεις, ακατέργαστες όπως έβγαιναν, έφταναν στο εξωτερικό, όπου μετατρέπονταν σε προϊόντα από τα οποία αγόραζε η Ελλάδα, σε ακριβές μάλιστα τιμές.

Από το 19ο αι. οι ελληνικές πρώτες ύλεις δεν μπορούσαν να αξιοποιηθούν για οικονομικούς λόγους και έπρεπε να προσελκυσθεί το ξένο κεφάλαιο. Για αυτό το σκοπό, από ειδικούς, γράφτηκαν⁴ ειδικές εκθέσεις και πραγματείες, που στάλθηκαν στο εξωτερικό, για να δείξουν στους Ευρωπαίους κεφαλαιούχους τον μεταλλευτικό πλούτο της χώρας.

Από το 1910, στη Λάρυμνα, η μεταλλευτική εταιρία «Λοκρίς» είχε ανακαλύψει τα νικελιούχα μεταλλεύματα της περιοχής. Μέχρι το 1918 εξόρυξε 85.997 τόνους μεταλλεύματα, τα οποία με την τότε μέση τιμή των 39,08 δρχ. τον τόνο (FOB Λάρυμνα), απέφεραν έσοδα 3.360.000 δρχ.

Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους και τον Α' Παγκόσμιο, η παραγωγή μεταλλευμάτων άρχισε να δείχνει άνοδο σε διάφορα μεταλλεύματα. Το 1918, στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις της χώρας μας εργάζονταν 9.202 εργάτες, από τους οποίους οι 4.424 δούλευαν σε υπόγειες εκμεταλλεύσεις και 4.778 σε επιφανειακές. Το μέσο μεροκάματο ήταν 6,12 δρχ.

Μάλιστα, στις κυριότερες μεταλλευτικές επιχειρήσεις το 1918 καταγράφονται η εταιρία «Λοκρίς» στη Λάρυμνα και η «Εταιρία Μεταλλείων Αταλάντης» στην Αταλάντη για σιδηρομεταλλεύματα.

Μετά τη Μικρασιατική καταστροφή (1922), οι κακουχίες κατά την επιστροφή του στρατού μας, το προσφυγικό πρόβλημα, που δέσποζε στην κυβερνητική πολιτική και η έλλειψη έμπειρων εργατικών χεριών δεν επέτρεψαν στις ελληνικές μεταλλευτικές⁵ επιχειρήσεις να αυξήσουν την παραγωγή τους. Η περίοδος 1926-32 χαρακτηρίζεται από έντονες εσωτερικές πολιτικές αναστατώσεις, την παγκόσμια διεθνή κρίση 1929-1930, αλλά υπήρξαν και συνθήκες με σταθερή Κυβέρνηση (1928-1932).

Στη Λάρυμνα, το 1932, έχουμε παραγωγή νικελιούχων μεταλλευμάτων. Το 1936 η παραγωγή τους αυξήθηκε σε 50.195 τόνους. Δυστυχώς, την περίοδο της Κατοχής σταμάτησε κάθε ουσιαστική μεταλλευτική δραστηριότητα.

Το 1946 στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο ιδρύθηκε το Τμήμα Μηχανικών Μεταλλειολόγων - Μεταλλουργών, που μπόρεσε να καλύψει αργότερα τις ανάγκες της χώρας σε μηχανικούς μεταλλείων.

Μετά την Κατοχή, όπως και κατά το παρελθόν, η κρατική πολιτική στον τομέα της έρευνας ήταν ουσιαστικά ανύπαρκτη. Αντιθέτως η πρωτοβουλία, το θάρρος και η τόλμη, που έδειξαν τότε οι μεγάλες μεταλλευτικές επιχειρήσεις στην έρευνα και στον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, ήταν πράγματι αξιόπαινη. Προπάντων οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις Μποδοσάκη, Σκαλιστήρη, Ηλιοπούλου και Μπάρηου.

Μετά το 1947, στην ανασυγκρότηση των μεταλλείων βοήθησαν οι παροχές της αμερικάνικης βοήθειας (Α.Μ.Α.Γ.), το σχέδιο Marshall και η UNRRA, που το αρμόδιο κλιμάκιο της για τα ελληνικά μεταλλεία πείσθηκε για την μεταλλοφορία του ελληνικού χώρου.

3. Μεταπολεμικό μεγάλο ενδιαφέρον για το σιδηρονικέλιο

Μετά τον πόλεμο, την Κατοχή και την εσωτερική αιματηρή αναταραχή, που κράτησε ως τον Αύγουστο του 1949, το ιδιωτικό ενδιαφέρον για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου χαλαρώθηκε

σοβαρά, όσο και η σχετική δραστηριότητα των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών. Δεν μπορούσε όμως να γίνει σωστή ανοικοδόμηση, χωρίς εκβιομηχάνιση της χώρας.

Στην αρχή, με το πρόβλημα αυτό ασχολήθηκαν περισσότερο οι οικονομολόγοι και λιγότερο οι τεχνικοί. Γρήγορα, όμως, η ανάπτυξη της βαριάς βιομηχανίας⁶ συνδυάστηκε με την ανάπτυξη του ορυκτού πλούτου, οπότε πήραν θέση και επιστήμονες πλησιέστεροι προς το αντικείμενο «υπέδαφος της χώρας». Το ενδιαφέρον των ιδιωτών για τη μεταλλεία εκδηλώθηκε έντονα και χορηγήθηκαν πάρα πολλές άδειες μεταλλευτικών ερευνών.

Στις μεταπολεμικές δεκαετίες, πρωτοπόροι και τολμηροί μεταλλευτές είναι επιχειρηματίες όπως οι: Μποδοσάκης, Σκαλιστήρης, Πόρτολης, Ηλιοπούλης, Μπάρης, κ.ά. Τον κορμό⁷ της μεταλλευτικής βιομηχανίας στην Ελλάδα αποτέλεσαν ο λευκόλιθος (μαγνήσιτης), ο βωξίτης και το σιδηρονικέλιο.

Την ίδια εποχή ο Πρόδρομος Μποδοσάκης Αθανασιάδης απέκτησε την πλειοψηφία των μετοχών της «Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων», που με τη δραστηριότητά του της έδωσε πνοή, τονώνοντας ιδιαίτερα τον μεταλλευτικό της κλάδο. Η επιχείρηση αυτή το 1952, μετά από πλειοδοτικό διαγωνισμό, απέκτησε τα μεταλλευτικά δικαιώματα των δημοσίων νικελιούχων μεταλλείων στη Λάρυμνα, όπου και δημιούργησε μεταλλουργική μονάδα, οργανώνοντας την αξιοποίηση των μεταλλευμάτων σε νέα βάση.

Συγκεκριμένα στις 16 Ιουλίου 1952 το Ελληνικό Δημόσιο υπέγραψε σύμβαση με την Α.Ε.Ε.Χ.Π. & Λιπασμάτων με την οποία της εκμισθώνει για περίοδο 36 ετών, μετά από δημόσιο διαγωνισμό στον οποίο πλειοδότησε ο Μποδοσάκης, τα δικαιώματα μεταλλευτικής οκτησίας των νικελιούχων σιδηρομεταλλευμάτων των μεταλλείων της περιοχής Λάρυμνας στην Α.Ε.Ε.Χ.Π. & Λιπασμάτων.

Ακολούθησε μία μακρά περίοδος διαπραγματεύσεων πρώτα με την Καναδική Εταιρία INCO (με σκοπό την πώληση) και στη συνέχεια με την Γαλλική Le Nickel. Το 1963 συστάθηκε η ΛΑΡΚΟ.

Ο τοπικός τύπος⁸ με δημοσιεύματα αναδεικνύει τον ορυκτό πλούτο του νομού Φθιωτιδοφωκίδος. Ενδεικτικά γράφει "Ο υπόγειος πλούτος της επαρχίας Λοκρίδος είναι σημαντικός. Εισ τον Παλιόμυλον απαντάται τιτανίουχος μαγνητίτης, εις την Λάρυμναν νικέλιον, λειμωνίτης και νουμείτης". ... "Από το νικελιοφόρο κοιτάσμα⁹ Λάρυμνας εξάγονται ετησίως κατ' ελάχιστον 130.000 τόνοι νικελίου, με μεγάλη ζήτηση από την παγκόσμια βιομηχανία."

Η αρχικά εφαρμοσθείσα μέθοδος Krupp-Renn για παραγωγή μεταλλικού σιδηρονικελίου με περιεκτικότητα 5% σε νικέλιο, παρά τις προσπάθειες, απέτυχε και εγκαταλείφθηκε, αφού όμως είχε δημιουργήσει ζημιές πάνω από 25 εκατ. \$. Τα μεταλλεία Λάρυμνας επαναλειτούργησαν, με νέα μέθοδο παραγωγής νικελιούχου σιδήρου. Συγκεκριμένα εφαρμόστηκε νέα μέθοδος που προήλθε από τον καθηγητή του Πολυτεχνείου κ. Μούσαηλ, που ήταν και τεχνικός σύμβουλος των επιχειρήσεων Μποδοσάκη-Αθανασιάδη. Έγινε εκκαμίνευση και εμπλουτισμός του νικελιούχου μεταλλεύματος, οι δε δοκιμές¹⁰ ήταν επιτυχείς. Τις παρακολούθησαν τεχνικοί του γερμανικού οίκου Κρουπ. Η νέα μέθοδος αποδείχθηκε ευκολότερη και οικονομικότερη κατά 20% σε μικρότερη θερμοκρασία και μικρότερα καμίνια.

Στη νεότερη μεταλλευτική ιστορία της Ελλάδος η περίοδος 1961-1979 είναι η σημαντικότερη. Η ελληνική μεταλλεία στην περίοδο αυτή πήρε τις πιο σημαντικές διαστάσεις και καταδείχθηκε, ότι το υπέδαφος του ελληνικού χώρου έχει πάνω από 50 είδη ορυκτών υλών, που 20 απ' αυτά - ανάμεσα τους και πολλά στρατηγικής σημασίας - είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμα. Παράλληλα, οι επενδύσεις κεφαλαίων για τον εκσυγχρονισμό των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων αυξήθηκαν γρήγορα κι αυτές, ενώ άρχισαν να παίρνονται αποφασιστικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο Πρόδρομος Μποδοσάκης-Αθανασιάδης στις 31-7-1961 ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία της Ελληνικής Εταιρείας Λιπασμάτων και της γαλλικής Εταιρείας "Λε Νικέλ" για την ίδρυση¹¹ εταιρείας, που θα εκμεταλλευτεί τα σιδηρονικελιούχα κοιτάσματα και θα τα επεξεργάζεται για την παραγωγή νικελίου και χάλυβα. Υπάρχουν ήδη ιδιότητες εγκαταστάσεις της Εταιρείας Λιπασμάτων στη Λάρυμνα. Στη νέα εταιρεία θα μετέχουν η Εταιρεία Λιπασμάτων και η γαλλική Λε Νικέλ (με ποσοστό 21,5%). Η συνεργασία της νέας εταιρείας με την Λε Νικέλ θα ήταν τεχνική και εμπορική.

Τα μεταλλουργικά προβλήματα κατά την κατεργασία στα δυσπεργεργάστα μεταλλεύματα λύθηκαν πλήρως και επιτυχώς με τις μεθόδους του καθηγητή του ΕΜΠ κ. Μούσαηλ. Με βάση αυτές, η νέα εταιρεία θα ολοκληρώσει τις εγκαταστάσεις της στη Λάρυμνα, ώστε από τα μεταλλεύματα να παράγει 4.000 τόνους μεταλλικού νικελίου και 90.000 τόνους χυτοχάλυβα. Η ωφέλεια στην εθνική οικονομία υπολογίστηκε σε 14 εκατ. \$ ετησίως.

4. Ίδρυση και λειτουργία της ΛΑΡΚΟ

Το 1963, η εταιρεία «Α.Ε.Ε.Χ.Π.¹² και Λιπασμάτων» ιδρύει ανεξάρτητο φορέα για την εκμετάλλευση και τη μεταλλουργική επεξεργασία των νικελιούχων μεταλλευμάτων στη Λάρυμνα και στην Εύβοια. Είναι η "Α.Ε. ΛΑΡΚΟ". Συστάθηκε με συμμετοχή της γαλλικής εταιρείας "Le Nickel" κατά 21,5%. Η συμμετοχή των Γάλλων στη ΛΑΡΚΟ διήρκεσε μέχρι το 1968, οπότε και απεχώρησαν. Στο διάστημα δ-

Πρόδ. Μποδοσάκης-Αθανασιάδης

μως αυτό ο Μποδοσάκης πέτυχε την μεταφορά τεχνολογίας στη μεταλλουργία Λάρυμνας.

Η ΛΑΡΚΟ με αλητάωδη ρυθμό ανέπτυξε μεταλλευτική και μεταλλουργική δραστηριότητα κι αξιοποίησε τους πτωχούς σε περιεκτικότητα νικελίου λατερίτες, με ελληνική τεχνολογία, παράγοντας απ' αυτούς σιδηρονικέλιο.

Μεταξύ του Πρόδρομου Μποδοσάκη-Αθανασιάδη και της γαλλικής εταιρείας «Νικέλ» υπογράφηκε το Καταστατικό για τη σύσταση της Α.Ε. για αξιοποίηση των νικελιούχων μεταλλευμάτων¹³ Λάρυμνας. Το κεφάλαιο της εταιρείας ανήλθε σε 7 εκατ. \$ (5,5 εκατ. \$ η Εταιρεία Λιπασμάτων και 1,5 εκατ. \$ η Νικέλ) . Η νέα βιομηχανία ΛΑΡΚΟ θα παράγει¹⁴ 4.000 τόνους καθαρό νικέλιο και 90.000 τόνους χάλυβα το χρόνο.

Το 1966 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του εργοστασίου στη Λάρυμνα. Μέχρι το 1968 ολοκληρώθηκε και η κατασκευή του οικισμού για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους. Δημιουργήθηκαν ακόμη και σχολεία.

Το ίδιο έτος (1968) η γαλλική εταιρεία Le Nickel αποχώρησε από τη ΛΑΡΚΟ. Στη διάρκεια της 7ετίας που συμμετείχε, έγινε σημαντική μεταφορά τεχνολογίας στη μεταλλουργία Λάρυμνας. Η παραγωγή νικελίου αυξανόταν συνεχώς, από 109 τόνους το 1966, έφτασε στους 2.300 τόνους το 1967 και στους 16.500 τόνους το 1976!

Από το 1969 αρχίζουν τη λειτουργία τους - σε πλήρη εκμετάλλευση - τα μεταλλεία της Εύβοιας. Στα κοιτάσματα που εκμεταλλεύονταν η εταιρεία γινόνταν επιφανειακή εξόρυξη (μέθοδος ανοικτού φρέατος) ενώ μόνο στο 2% γινόνταν υπόγεια εξόρυξη. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν κοκκοποιημένο σιδηρονικέλιο υψηλής καθαρότητας και χαμηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα, το οποίο χρησιμοποιείτο αποκλειστικά στην παραγωγή ανοξείδωτου χάλυβα και διακινείται από το λιμάνι της Λάρυμνας.

Τη διετία 1970-72 προστέθηκαν στην παραγωγή 2 νέες περιστροφικές κάμινι, που αύξησαν την παραγωγή σε 15.000 τόν. νικελίου. Ακολούθησε μεγάλη επένδυση (τη διετία 1977-78) για αύξηση του δυναμικού της ΛΑΡΚΟ. Εγκαταστάθηκε η πρώτη σε μήκος μεταφορική ταινία στην Ευρώπη, με μήκος 7,5χλμ., ώστε να μειώσει το κόστος μεταφοράς του μεταλλεύματος με φορτηγά αυτοκίνητα.

Στις αρχές της δεκαετίας του '80, οι δυσμενείς συγκυρίες στις διεθνείς αγορές μεταλλευμάτων κυρίως, αλλά και οι ανακατατάξεις που σημειώθηκαν σ' αυτές, οδήγησαν μία σειρά από μεταλλευτικές και μεταλλουργικές επιχειρήσεις σε μαρασμό, στην υπαγωγή τους στην κατηγορία των προβληματικών επιχειρήσεων και ορισμένες από αυτές σε κλείσιμο. Η πλήρης ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή κοινότητα επηρέασε και την ελληνική μεταλλεία. Την ίδια δεκαετία οι εξαγωγές νικελίου αποτελούσαν το 29,2% του συνόλου της αξίας των εξαγωγών των μεταλλευτικών - μεταλλουργικών προϊόντων φτάνοντας στο ύψος ρεκόρ για τα ελληνικά δεδομένα των 30 δις δρχ. το έτος 1989.

Το εργοστάσιο της ΛΑΡΚΟ

Το 1989 έγινε εκκαθάριση στη ΛΑΡΚΟ και άλλαξε το ιδιοκτησιακό καθεστώς, με νέους μετόχους την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, τη ΔΕΗ και τον ΟΑΕ (Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων).

Το 1992 η ΛΑΡΚΟ άνοιξε νέο ορυχείο στη θέση Ιερωννήγ Καστοριάς. Επίσης η εταιρεία απέκτησε πιστοποίηση ISO 9000 για την ποιότητα του προϊόντος της.

Η ύφεση που κληροδότησε η προηγούμενη δεκαετία συνεχίστηκε στο πρώτο ήμισυ της δεκαετίας '90 δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα. Τα βασικά προβλήματα των κατ' εξοχήν εξαγωγικού προσανατολισμού, ελληνικών μεταλλευτικών επιχειρήσεων ήταν : (α) η παρατεταμένη διατήρηση χαμηλών τιμών των μεταλλευτικών και μεταλλουργικών προϊόντων, (β) η συνεχιζόμενη αδυναμία απορρόφησης ελληνικών προϊόντων από παραδοσιακές αγορές σε συνδυασμό με τον αθέμιτο ανταγωνισμό των προϊόντων μας από χώρες του τρίτου κόσμου και (γ) η έλλειψη «κοινοτικής συμπαράστασης» για τα επί κοινοτικού εδάφους παραγόμενα μεταλλευτικά προϊόντα.

5. Η ΛΑΡΚΟ στον 21ο αι. και το αβέβαιο μέλλον

Τη διετία 2000-01 η εταιρεία υλοποίησε επενδυτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ενέργειας (ΕΠΕ) ύψους 20 εκατ. €, που αφορούσε την ανακατασκευή και τον εκσυγχρονισμό βασικών μεταλλουργικών μονάδων παραγωγής. Παράλληλα η ΛΑΡΚΟ πέτυχε κερδοφορία.

Την περίοδο μέχρι το 2009, και ιδιαίτερα μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2008 όλος ο κλάδος της εξορυκτικής βιομηχανίας έζησε μέρες ιδιαίτερης άνθησης. Η ζήτηση των πρώτων υλών στις πα-

Ελλάδα και ΛΑΡΚΟ

γκόσμιες αγορές αυξήθηκε όπως αυξήθηκαν και οι τιμές τους, ενώ στην εσωτερική αγορά, λόγω των Ολυμπιακών αγώνων και των κατασκευαστικών έργων αλλά και της άνθησης των οικοδομικών δραστηριοτήτων, η παραγωγή αδρανών και γενικότερα δομικών υλικών έφτασε σε σημαντικά ύψη μέχρι και το 2005.

Έτσι από το 2004 η ΛΑΡΚΟ περνάει ξανά σε νέα περίοδο κερδοφορίας και πετυχαίνει μεγάλη παραγωγή σιδηρονικελίου, από τις μεγαλύτερες της Ευρώπης, που εξάγεται όλη στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες ανοξείδωτου χάλυβα. Παράλληλα προσπάθησε να ανανεώσει τον εργοστασιακό εξοπλισμό της. Το 2005 η ΛΑΡΚΟ ήταν η μόνη ευρωπαϊκή εταιρεία που παρήγαγε νικέλιο από αυτόχθονες πηγές, ενώ κάλυπτε το 6% της πανευρωπαϊκής ζήτησης σε νικέλιο.

Την περίοδο 2005-07 Ήη ΛΑΡΚΟ υλοποίησε ένα δεύτερο επενδυτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας (ΕΠΑΝ) ύψους 40 εκατ. ευρώ, που αφορούσε στην ολοκλήρωση της ανακατασκευής και εκσυγχρονισμού των μονάδων παραγωγής του Μεταλλουργικού Εργοστασίου της Λάρυμνας.

Ακολουθήσαν επιχειρηματικά λάθη. Το 2006 από την τότε διοίκηση¹⁵, έγινε προώθηση της παραγωγής ποσοτήτων νικελίου που θα παρήγαγε η εταιρεία στα επόμενα χρόνια, επειδή η ΛΑΡΚΟ είχε ελάχιστη ρευστότητα (μόλις 1 εκατ. €) και ήταν αφερέγγυα από τις τράπεζες. Οι τιμές προώλησης για μεν το 2008 ήταν 19.500 \$/τόνο και για το 2009 ήταν 23.000 \$/τόνο. Όμως οι διεθνείς τιμές πήραν την ανηφόρα και εκτοξεύτηκαν στα 30.000 δολάρια ανά τόνο. Έτσι η ΛΑΡΚΟ έχασε πολλά χρήματα (εκτιμήθηκαν σε 76 εκατ. € στο 2006). Το 2007 η ΛΑΡΚΟ παρουσίασε ζημιές 73 εκατ. €.

Το 2008 ξέσπασε η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση η οποία περνώντας στην πραγματική οικονομία, παρέσυρε τα πάντα, αφήνοντας σοβαρό αρνητικό αποτύπωμα στη διεθνή ανάπτυξη.

Στο έτος αυτό (2008) εμφανίσε ζημιές πλέον των 120 εκατ. €, δηλώνοντας αδυναμία να πληρώσει τους πιστωτές της, ενώ το Δημόσιο απλώς εγγυήθηκε τη μισθοδοσία. Η διοίκηση¹⁶ κατηγορήθηκε για οικογενειακά και φιλικά ρουσφέτια, καθώς και για αλόγιστες σπατάλες εν μέσω κρίσης και για ζημιολύγο πορεία. Έτσι, μέσα στη διεθνή κρίση, με πεσμένες τις τιμές νικελίου στα 9-12 χιλ. \$/τόνο, για οικονομική ρευστότητα¹⁷, η διοίκηση¹⁸ της ΛΑΡΚΟ προώλησε¹⁹ νικέλιο με 10.000 \$/τόνο, όταν η παραγωγή της κόστιζε 20-22.000 \$ τον τόνο!

Το έτος 2009 συνέβησαν δύο αλλεπάλληλα ατυχήματα, μετά από εκρήξεις σε καμίνους, που οφείλονταν κυρίως στην παλαιότητα του εξοπλισμού. Ως αποτέλεσμα ήταν να δοθεί εντολή για προσωρινή αναστολή λειτουργίας στις καμίνους, προκειμένου να ελεγχθούν.

Η ελληνική οικονομία εισήλθε σε ύφεση. Στα μεταλλευτικά-μεταλλουργικά προϊόντα καταγράφηκε σημαντική μείωση της παραγωγής σιδηρονικελίου, η οποία έφτασε σε ιστορικά χαμηλά, με βασική αιτία τη χαμηλή ζήτηση και τις μειωμένες τιμές, παρασύροντας πτωτικά την εξόρυξη των σιδηρονικελιούχων μεταλλευμάτων.

Το 2012 ήταν η χρονιά των εξαιρετικών επιδόσεων της εταιρείας, εφόσον η παραγωγή ανήλθε σε 18.600 τόνους νικελίου και οι πωλήσεις στους 19.071 τόνους σημειώνοντας ιστορικό ρεκόρ! Το επόμενο έτος 2013 η παραγωγή έπεσε κατά 10% σε σχέση με το περασμένο έτος. Οι εξαγωγές στο 2013 ανήλθαν σε 17.054 τόνους νικελίου, με παράλληλη εξάντληση των αποθεμάτων ετοίμου προϊόντος.

Στις 9/12/2013 έγινε ένα ατύχημα, στο οποίο ένας 41χρονος έχασε τη ζωή του πέφτοντας από ύψος 20 μέτρων.

Στο α' εξάμηνο του 2014 η ΛΑΡΚΟ είχε 29 εκατ. \$ ζημία, ενώ συνολικά στο έτος αυτό η ζημία έφτασε τα 75 εκατ. \$. Στο 2015 η πτώση της τιμής του νικελίου στα 8.650\$/τόνο από τα 14.823 &/τόνο τον Ιανουάριο 2015 (δηλ. απώλεια 41%) έχει ως αποτέλεσμα η ΛΑΡΚΟ, με κόστος παραγωγής 14.000 \$/τόνο, να χάνει 300.000 \$/ημέρα (παράγοντας 50 τόνους νικέλιο περίπου) ή 8 εκατ. \$/μήνα! Στα προβλήματα²⁰ καταγράφονται το υψηλό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας (οφείλει πολλά χρήματα²¹ στη ΔΕΗ), επένδυση για εκσυγχρονισμό της και μείωση του κόστους παραγωγής.

Στα τελευταία χρόνια ακολουθήσε σειρά ατυχημάτων. Στις 28 Δεκεμβρίου 2015 έγινε έκρηξη²² σε καμίνι της ΛΑΡΚΟ - ευτυχώς - χωρίς τραυματισμό. Στις 18 Ιανουαρίου 2016 έγινε νέο εργατικό ατύχημα²³ με 2 τραυματίες από έκρηξη σε κάδο μεταλλεύματος. Προκλήθηκαν εγκαύματα.

Επίλογος

Είναι προφανές ότι τα τελευταία πιο συχνά ατυχήματα έχουν

τα σχέδια εξυγίανσης.

Τα φτωχά κοιτάσματα σε νικέλιο, του ελληνικού χώρου αποτελούν ένα πρόβλημα, όσο και οι υπάρχουσες ποσότητες αυτών. Αναζητούνται και νέα κοιτάσματα με υψηλότερη περιεκτικότητα. Επιπλέον όμως απαιτείται μια πιο φτηνή πηγή ενέργειας, ακριβώς επειδή η χρησιμοποιούμενη μεταλλουργική μέθοδος είναι εξαιρετικά ενεργοβόρος (εφόσον δουλεύει σε θερμοκρασίες 900°C-1.500°C) επιμερίζοντας το μισό και πλέον του συνολικού κόστους παραγωγής για ενέργεια.

Χρειάζονται άμεσα αποφάσεις για το μέλλον της εταιρείας. Το ελληνικό Δημόσιο έχει τον πρώτο λόγο εφόσον είναι ο κύριος μέτοχος (με 55,19%). Οι άλλοι μέτοχοι είναι η Εθνική Τράπεζα με 33,36% και η ΔΕΗ με 11,45%. Άραγε το πετυχημένο έργο του Μποδοσάκη εγκαταλείφθηκε στην τύχη του; Σε χαλεπούς καιρούς οικονομικά και με χαμηλή την τιμή του νικελίου, πόσο ελκυστική παραμένει η ΛΑΡΚΟ για τον υποψήφιο επενδυτή;

Φέτος συμπλήρωσε μισό αιώνα ζωής (1966-2016). Για την αξιοποίηση του ορυκτού μας πλούτου και τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας η ΛΑΡΚΟ μας χρειάζεται. Ελπίζουμε για το καλό...

- Μεταλλικό νικέλιο μαζί με σίδηρο βρέθηκε σε μετεωρίτες.
- Οι ορυκτοί πόροι λατεριτικών σιδηρονικελιούχων κοιτασμάτων που υπάρχουν στη χώρα μας υπερβαίνουν τους 240 εκατομμύρια τόνους
- Π.χ. για υδρογόνοση των ελαίων στη παρασκευή μαργαρίνης, λιπών.
- Όπως ο Ανδρέας. Κορδέλλας (1836-1909), μηχανικός-μεταλλειολόγος με σπουδές στη Γερμανία, που από το 1860 με εκθέσεις προετοίμασε το νόμο περί μεταλλείων. Ήταν μηχανικός παραγωγής στα μεταλλεία Λαυρίου.
- Το 1924 ιδρύθηκε ο «Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων» (Σ.Μ.Ε.), στην Ελλάδα.
- Δημ. Μπάτσος (1916-1952): "Η βαρεία βιομηχανία στην Ελλάδα", εκδ. ΚΕΔΡΟΣ, 1977, Αθήνα.
- "Η ανάπτυξη της μεταλλευτικής βιομηχανίας στην Ελλάδα (1830-2007)", κεφ. 5.
- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ, φ. 1078, σελ. 1, 18-6-1959, Λαμία.
- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ, φ. 1.084, σελ. 1, 9-7-1959, Λαμία.
- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ, σ. 4, 12-2-1959, Λαμία.
- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ, σελ. 1, 1-10-1961, Λαμία.
- του Προδρόμου Μποδοσάκη Αθανασιάδης.
- Το μετάλλευμα που γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από την εταιρεία είναι ο νικελιούχος πειμωνίτης.
- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ, σ. 4, 28-3-1963, Λαμία.
- Πρόεδρος ήταν ο Βασίλειος Τσίπρας (πρώην πολιτευτής Ευρυτανίας της ΝΔ) και διευθύνων σύμβουλος ήταν ο Κωνσταντίνος Θανάσου-λης, φίλος και συνεργάτης του Πέτρου Δούκα (τότε υπουργού σε κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας).
- Με τους Αθαν. Σκρέκα και Απ. Τσουκαλά.
- Για το σκοπό αυτό η διοίκηση "έσπασε" τα συμβόλαια αντιστάθμισης κινδύνων.
- Από τον Αθαν. Σκρέκα, παλαιό βουλευτή Τρικάλων της Ν.Δ., ως πρόεδρο και τον Απ. Τσουκαλά ως διευθύνοντα σύμβουλο.
- Η προώληση της παραγωγής του νικελίου της ΛΑΡΚΟ γινόταν μέσω τραπεζικών οργανισμών (JP Morgan, Barclays, Hypo και Goldman Sachs) που είχαν εμπλακεί τότε στην πώληση των δομημένων ομολόγων στα ασφαλιστικά ταμεία.
- "Οι άριστοι μεταλλειολόγοι του Πολυτεχνείου (επί Μποδοσάκη) δεν προσλαμβάνονται πια. Ο μεγαλύτερος εχθρός της εταιρείας είναι η αδράνεια..." [Από άρθρο του Χάρη Φλουδοπούλου, με τίτλο "Αλήθειες και ψέματα για την κατάσταση στη ΛΑΡΚΟ ", εφ. ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ, φ. 21010, σελ. 7, 24 Δεκ. 2015, Λαμία.]
- Το 2009 χρωστούσε πάνω από 40 εκατ. €.
- εφ. ΗΜΕΡΑ, φ. 1512, σελ. 6, 29-12-2015, Λαμία.
- εφ. ΗΜΕΡΑ, φ.1523, σελ. 9, 19-1-2016, Λαμία.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- εφ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ ετών 1959, 1961, 1963, Λαμία.
- εφ. ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ, 1915, Λαμία.
- εφ. ΗΜΕΡΑ, 1915, 1916, Λαμία.
- Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ). Ιστοσελίδα <http://www.sme.gr>
- Ιστοσελίδα www.oryktosploutos.net/
- Τσιραμπιδής Ανανίας: "Κοιτάσματα μετάλλων και ανάπτυξη Εθνικής Οικονομίας", ΕΛΙΑΜΕΠ, 9-5-2013, Αθήνα.
- Ιστοσελίδα Ιδρύματος Μποδοσάκη: <http://www.bodossaki.gr>
- Ιστοσελίδα εταιρείας ΛΑΡΚΟ: <http://www.larco.gr/el>.
- Χάρη Φλουδοπούλου: "Αλήθειες και ψέματα για την κατάσταση στη ΛΑΡΚΟ ", εφ. ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ, φ. 21010, σελ. 7, 24 Δεκ. 2015, Λαμία.
- Ιστοσελίδα www.in.gr
- wikipedia

προκαλέσει έντονη ανησυχία στους εργαζόμενους για το μέλλον της εταιρείας, με το υψηλό κόστος παραγωγής, την τιμή του νικελίου σε χαμηλά επίπεδα, τα σωρευμένα χρέη και

ΑΡΙΘΜΟΣ – 2.002 –
Απόσπασμα της υπ' αριθμόν 2.000/2015 Έκτης Στ' Επανάληπτικής Περίληψης μου Κατασχετήριας Έκθεσης Ακινήτου Περιουσίας Για Διενέργεια Πλειστηριασμού της Ι-ΟΥΛΙΑΣ ΧΑΤΖΗΤΣΟΠΑΝΗ του ΣΩΤΗΡΙΟΥ και της ΑΝΝΑΣ, συζ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΟΥΤΣΗ, κατοίκου ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ Χαλκιδικής. Επισπεύσει της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρίας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.», με έδρα την Αθήνα, οδός Αμερικής 4, νόμιμα εκπροσωπούμενης, ως ειδικής διαδόχου των περιουσιακών στοιχείων του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα, νόμιμα εκπροσωπούμενου. Εγώ ο Δικαστικός Επιμελητής του Πρωτοδικείου Λαμίας Αντώνης Δημ. Φαΐτας που έχω την έδρα μου στη Λαμία οδός Καποδιστρίου αρ. 23. Σας γνωρίζω ότι : Στις 09-3-2016, ημέρα Τετάρτη και από ώρα 16:00 έως 17:00 το απόγευμα, στο Κατάστημα του Ειρηνοδικείου Λαμίας που βρίσκεται στο Δικαστικό Μέγαρο επί της οδού Καποδιστρίου αρ. 10, ενώπιον της συμβολαιογράφου Λαμίας ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΖΑΧΟΥ ΠΟΛΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, με έδρα τη Λαμία (οδός Καποδιστρίου αρ. 23) ή εν κλήματι αυτών ενώπιον του νομίμου αναπληρωτή της θα βγει σε δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό η παρακάτω περιουσία που κατασχέθηκε με την υπ' αριθμ. 1.938/2014 εκθέσεως μου αναγκαστικής κατασέσεως ακινήτου περιουσίας η οποία λεπτομερώς αναφέρεται στην παραπάνω έκθεση και είναι η εξής: Ένα αγροτεμάχιο, κείμενο στην κτηματική περιφέρεια του χωρίου Μεγάλης Βρύσης Φθιώτιδας, της τέως

ομώνυμου κοινότητας και νυν του Δήμου Λαμιέων, υποθηκοφυλακείου Λαμίας και στην ειδικότερη θέση «Γλίνες», συνολικής εκτάσεως [930,15μ2], βρίσκεται εκτός σχεδίου, είναι δε άρτιο και οικοδομήσιμο σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, συνυφόμενο γύρω Βόρεια με ιδιοκτησία αδελφών Χατζητσοπάνη, Ανατολικά με ιδιοκτησία Άννας Μονοπάτη, Νότια με την Π.Ε.Ο. Λαμίας – Βόλου και Δυτικά με ιδιοκτησία Σωτηρίου Χατζητσοπάνη. Τιμή πρώτης προσφοράς κατά την ημέρα του πλειστηριασμού και για την έναρξή του ορίζεται σύμφωνα με την υπ'αριθμ. 240/2014 Απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαμίας το ποσό σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ. Σε βάρος της παραπάνω ακίνητης περιουσίας υπάρχουν οι παρακάτω εγγγραφές: (2) υποθήκες και (1) κατάσχεση. Ο πλειστηριασμός θα διενεργηθεί σύμφωνα με τους όρους του Κ.Πολ.Δικ. και κάθε σχετικού νόμου. Με αυτούς τους όρους και συμφωνίες θα γίνει ο πλειστηριασμός αυτός και γνωρίζεται στο ΚΟΙΝΟ και καλούνται όσοι επιθυμούν να γίνουν αγοραστές, να έρθουν την ημέρα και την ώρα που αναφέρεται παραπάνω, στον τόπο του πλειστηριασμού και να πλειοδοτήσουν συμμορφούμενοι με τις διατάξεις του Νόμου. Γράφτηκε και εκδόθηκε το παρόν απόσπασμα στη Λαμία σήμερα στις 15-2-2016 ημέρα Δευτέρα και υπογράφεται από εμένα νόμιμα .-

Ο Δημοσιεύων
Δικαστικός Επιμελητής
(ΤΣ) Αντώνης Δημ. Φαΐτας
Ακριβές Αντίγραφο -
Λαμία Αιθιμερόν
Ο Δικαστικός Επιμελητής
Αντώνης Δημ. Φαΐτας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
Αταλάντη 16/2/2016
Αριθμ. Πρωτ. 1701

Ο Δήμος Λοκρών, με την 2/31/2016 απόφαση του ενημερώνει ότι: εγκρίνει τη τοποθέτηση ελαστικών κολληκίων στην συμβολή των οδών Θεοφανοπούλου και Ελ. Βενιζέλου για την αποτροπή στάθμευσης, προκειμένου να

διευκολύνεται η κυκλοφορία των οχημάτων, καθώς λόγω της ύπαρξης επιχειρήσεων (κυλινδρόμυλοι, σουπερ μάρκετ) στην περιοχή, παρατηρείται μεγάλος φόρτος κίνησης πέριξ αυτών των οδών και η στάθμευση οχημάτων δυσκολεύει αρκετά την κυκλοφορία και δημιουργεί προβλήματα ασφάλειας για πεζούς και οχήματα που κινούνται επί των συγκεκριμένων οδών, σύμφωνα με την 8/2015 απόφασή του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Αταλάντης και την 1/5/2016 απόφαση της Ε.Π.Ζ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΟΛΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
Αταλάντη 16/2/2016
Αριθμ. Πρωτ. 1684

Ο Δήμος Λοκρών, με την 2/29/2016 απόφαση του ενημερώνει ότι: εγκρίνει τη τοποθέτηση με-

ταλλικών μπάρas στην είσοδο του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου Αταλάντης για την καλύτερη προστασία των μαθητών από τα διερχόμενα οχήματα κατά την έξοδο τους από το σχολείο, σύμφωνα με την 5/14/2015 απόφασή του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Αταλάντης και την 1/6/2016 απόφαση της Ε.Π.Ζ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΟΛΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
Αταλάντη 16/2/2016
Αριθμ. Πρωτ. 1692

Ο Δήμος Λοκρών, με την 2/30/2016 απόφαση του ενημερώνει ότι: εγκρίνει τη δημιουργία 2 θέσεων στάθμευσης 7Χ2,5 μέτρα σύμφωνα με την εισήγηση της

Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Λοκρών επί της οδού Θεοφανοπούλου της Δ.Κ. Αταλάντης, προκειμένου να διευκολύνεται στη λειτουργία της και συγκεκριμένα στις φορτοεκφορτώσεις προϊόντων και εμπορευμάτων ο κυλινδρόμυλος ιδιοκτησίας Γ. Ανεστάκου, σύμφωνα με την 8/2015 απόφασή του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Αταλάντης και την 1/4/2016 απόφαση της Ε.Π.Ζ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΟΛΙΟΣ

Αθήνα, 8-2-2016

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧ. ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ